

Qarabağ gündəliyi

Vətən müharibəsi. Danışıldıqca necə böyük qəhrəmanlıqların ortaya çıxdığı, torpaq həsrətinə, məglubiyət acısına, insan və ərazi itkisindən qaynaqlanan ruh düşkünlüyünə 44 gündə son qoyan bir savaş. Üstündən keçən hər gün, ay onun barəsində deyiləcək sözü azaltmır, əksinə hər ötən dövr 44 gündə necə zəngin bir tarix yazdığını bir daha gözlər öününe gətirir. 30 illik ağrını zaman aşımına məruz qalmadan ürəyində daşıyan millət həsrətinin, kədərinin, bütün acılarının üstündən zəfərlə xətt çəkdi. Bu şanlı tarixi yazanlar arasında müəllimlər, təhsil işçiləri də var. Bilişuvər Peşə Liseyinin coğrafiya müəllimi Nicat Nuriyev, psixoloqu İqbal Qəhrəmanov və istehsalat təlim ustaşı Elsevər Salayev də bir an belə düşünmədən qəhrəmanlıq tarixinin bir parçası olmağa tələsti. Üçü də vətənin çəğirişinə qoşuldu, savaşdı və qaliblər cərgesində geri döndürlər. Nicat Nuriyev və İqbal Qəhrəmanov qazi, Elsevər Salayev isə veteran kimi. Onlardan biri, Liseyin psixoloqu İqbal Qəhrəmanov “Azərbaycan müəllimi”-nin növbəti qazi qonağıdır.

Qalib ölkənin qəhrəman müəllimi

İqbal Qəhrəmanov:
“Düşmənlə üzbeüz gəldiyimiz,
aradakı məsafənin 3-4 metrədək
azaldığı vaxtlar olurdu”

Hər döyüsdən sonra...

İqbal müəllim Bilişuvarda doğub. 1976-cı ilin aprelində. Bu ayın 12-də 45 yaşı tamam olur.

Baki Dövlət Universitetinin Sosial elmlər və Psixologiya fakültəsinin məzunudur. Artıq 25 ildir Peşə liseyinin psixoloqudur, psixologiyadan dörs deyib.

Hərbi xidməti quru qoşunlarında keçib. Universitetdə təhsil alarkən Hərbi kafedra olduğundan zabit kimi hələ tələbəyken yetişməyə başlayıb. Buradak təhsili ona piyadaların böyük komandirinin siyasi məsələlər üzrə müavini vəzifəsini tutmağa imkan verib.

Zabit olaraq Vətən müharibəsində də kənarda qalmayıb. Ən ön sırarda yerini alıb. Komandir müavini olaraq müharibənin ilk günlərindən - sentyabrın 29-dan cəbhədə olub: “Sentyabrın 28-də çağırış alan kimi

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağrış üzrə Dövlət Xidmətinə müraciat etdim. Ağcabədiddə təlimlərə qatıldım. Təlimlərdən dərhal sonra cəbhəyə yollandıq. Füzuli, Zəngilan, Cəbrayıllı, Qubadlı istiqamətində gedən döyüslərde iştirak edədim. Oktyabrın 24-də Qubadlı uğrunda döyüşdə yaralandım və məcburən döyüşü tərk etməli oldum”.

Keçdiyi döyüş yolu o qədər uzun olmasa da, müharibə haqqında təəssürat yaratmağa imkan verir: “Müharibə və onun dəhşətlərini umutmaq asan deyil. Baxmayaraq ki, ən öndə gedən biz deyildik. Bизdən əvvəl kəşfiyyatçı dəstə gedir, biz onları izleyirdik. Ona görə də döyüslərimizin hamisi itki ilə nəticələnmirdi. Tez-tez düşmənlə üzbeüz gəldiyimiz, aradakı məsafənin 3-4 metrədək azaldığı vaxtlar olurdu. Məsafənin azalmağından qorxmurdug. Artıq artilleriya zərbələri və ətrafiyəmizə səpələnən qəlpələr də qorxut-

murdu bizi. Elə alışmışdıq ki, partlayış səsləri, ağır döyüş səhnələri gözümüzdə adilosmuşdı”.

Bunun dəhşətli döyüş səhnələrinə alışmaq, yoxsa mövcud reallıqla barışmaqmı olduğunu anlamaq isə çətin deyil. İşğal altında illərdir inil-dəyən ərazilərimizi azad etməyin başqa yolu olmadığından İqbal müəllim kimi yüzlərlə, minlərlə gənc qanlı savaş reallığı ilə barışmış görünən də, bunun elə də asan olmadığını bilirdilər. İqbal müəllim etiraf edir: “Müharibə çox çətindi. O qədər dəhşətlidir ki, hər döyüsdən sonra sağ-salamat qaldığımıza töccüb edirdim”.

Mərmi yarası

Nəhayət, döyüslərdən biri onu təccübəldirmeyib. Oktyabrın 24-də iştirak etdiyi həmin döyüş onun Vətən müharibəsində düşmənə gülə atdıqı son döyüş oldu. O da bu

müharibənin bir çox qazisi kimi, artilleriya atəsi nəticəsində yaralanıb. Huşunu itirən döyüşünü döyüş yoldaşları ordan uzaqlaşdırıb: “Irəliyə getmək tapşırığı almışdıq. Əmriyəyə yetirməliydik. Hər birimiz nəyin bahasına olursa-olsun, tapşırığı icra etmək istəyir, bu istəklə irəli atılmağa tələsirdik. Qubadlı istiqamətində gedən döyüslərdən birində yaralanmışam. Artilleriya partlayışı oldu və mərmi məni də tutdu. Sadəcə yaralandığımı anladım. Sonra huşumu itirdim. Məni döyüş bölgəsindən döyüşü yoldaşlarım uzaqlaşdırıb”.

İqbali qəhrəmanlıq olan müəllim

Müharibənin yaraları sarınır. Savaşda bir yumruğa dönüb düşmənə tarixi cavabını veren millət artıq müharibənin yaralarını sarımağa başlayıb.

İqbal müəllimin də yaraları var.

Füzuli Diaqnostika Mərkəzində, Şirvan Mərkəzi xəstəxanasında ağırlı günər keçirib. Dündür, indi də ağrıları davam edir. Ancaq artıq qalib ölkənin qəhrəman müəllimi olmanın haqı qururunu da yaşayır.

İndi də qəhrəmandır. Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamlarına əsasən “Cəsur döyüşü”, “Füzulinin azad olunmasına görə” və “Cəbrayıllının azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilib.

Vətən müharibəsi başa çatdı. Bu savaşda da bəxtinə şəhidlik yazılanlar, qədəri qazılık olanlar çox oldu.

İqbal - bəxtigötürən deməkdir. Bəxti gotirib bu savaşda aldığı yaralara baxmayaraq salamat qalmağı bacaran qəhrəman müəllimlərdən sadəcə biridir. İqbal Qəhrəmanov da. Sadəcə təkcə təhsil sisteminin deyil, millətinin qürur mənbəyi olan minlərlə qəhrəmandan biri.

Ruhiyə DAŞSALAHLİ